

Sunt onorată să particip la acest eveniment de comemorare a Eroului necunoscut căzut pe frontul din cel de-al Doilea Război Mondial, ceremonial ce se desfășoară în contextul Zilei Eroilor, dar, mai ales ca urmare a inițiativei unice la nivel național, pe care au avut-o conducerile asociațiilor județene sătmărene, ale cadrelor militare în rezervă și retragere din Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul Român de Informații. Este binevenită, salutară și demnă de respect această inițiativă, care iată, reușește să ne coaleză și aici la Sărmășag, amintindu-ne că eroii merită și se cuvine să fie comemorați nu doar acolo unde sunt ridicate marile monumente, ci și în aceste locuri deseori uitate.

Unicitatea acestui proiect impune să amintesc numele inițiatorilor și coordonatorilor: Colonel (r.) ing. Ștefan Coșarca; Colonel (r.) Mircea Blidăran; Colonel (r.) Gheorghe Strâmb; Colonel (r.) Iosif Pordea; Colonel (r.) Voicu Șichet.

După cum mulți dintre dvs. cunoașteți, Muzeul Județean Satu Mare a fost implicat activ în proiectul de "Reabilitare a mormintelor și a operelor comemorative de război din județul Satu Mare", finanțat de Ministerul Culturii prin programul Centenar, proiect coordonat din partea Consiliului Județean Satu Mare de dl. Col.(r.) Ștefan Coșarca, prin care au fost reabilitate 30 de morminte și opere comemorative de război. Pe teritoriul județului Satu Mare sunt repertorizate 180 de monumente, morminte și opere comemorative ridicate în memoria eroilor căzuți în cele două războaie mondiale, evidență realizată inițial în urmă cu 35 de ani, de către Ministerul Apărării Naționale, în colaborare cu muzeul nostru și arhivele județene.

Dar, primul catalog al acestor monumente, ca să le numesc generic, a fost realizat de către dl. col. (r) Voicu Șichet, prin cartea *Pe urme de eroi*, publicată în anul 2016. Fiind, de altfel, și rezultatul numeroaselor deplasări pe care le-a

făcut în județ, publicând apoi în revista *Eroii neamului*, în fiecare număr, mai bine de 10 ani, articolul *Jurnalul cimitirelor și mormintelor de eroi*.

Pe baza cărții domnului Șichet, la Editura Muzeului Sătmărean a fost publicat în anul 2019 *Albumul Morminte și opere comemorative de război*, realizat de Radu Ardelean (Dumnezeu să-l ierte) și Mihai Mocanu, album ce conține inclusiv fotografii și detalii despre materialele din care au fost construite, fiind de fapt și unul din rezultatele proiectului de reabilitare a celor 30 de morminte, finanțat prin programul Centenar.

Doamnelor și domnilor,

Aflându-ne azi la mormântul unui erou necunoscut, trebuie să ne amintim împreună că mormântul unui erou, cunoscut sau necunoscut, nu înseamnă doar oseminte, betoane sau țărână, ci înseamnă mult mai mult: înseamnă istoria noastră, înseamnă strămoșii noștri, înseamnă identitate noastră națională. Prețuindu-ne eroii, ne prețuim propria noastră identitate, ne prețuim pe noi înșine. Nu avem informații documentate despre cum a murit eroul de aici, de la Sărăuad, nici despre luptele care s-au purtat aici, dar, e foarte posibil ca tocmai sub pământul acesta pe care noi călcăm acum, să fie osemintele celor ce, cu adevărat și în sensul real al expresiei, și-au dat viața pentru țară, pentru libertatea ei. Pentru unii sună patetic această expresie, demodat și desuet, dar, viața noastră, a generației contemporane, o datorăm și morții celor peste 300.000 de români căzuți în cel de-al doilea război mondial, viața noastră o datorăm și sacrificiului lor, și sacrificiului acestui erou necunoscut!

Sunt mii, zeci de mii de eroi necunoscuți înmormântați în gropi comune, sau morminte individuale, multe dintre ele uitate, neîngrijite, părăsite, neglijate de autoritățile locale, obligate prin lege să le îngrijească, sau de care își mai aduc aminte din când în când, la vreo sărbătoare națională. Să spunem că e bine și atunci, decât deloc? Să ne mulțumim cu atât? Și atunci... vine firesc întrebarea: cum putem să ne prețuim eroii?

Cum putem să dovedim prin fapte, nu doar prin declarații patetice că ne pasă de jertfa lor? Că le respectăm memoria? Consider că putem chiar prin fapte ce nu cer sacrificiu. Prin gesturi simple și deloc costisitoare! Ce putem face pentru ei? În primul rând să nu-i lăsăm să moară și a doua oară ... printre gunoaie și bălării!!! Să le curățăm mormântul, să punem o floare, o lumânare, de fapt să îngrijim un simbol al identității noastre naționale, EROUL ROMÂN. Cunoscut sau necunoscut.

Să îngrijim acest simbol, cu atât mai mult în această parte de țară unde ne-a fost dat să ne naștem noi și străbunii noștri, dar, unde sute de ani drepturile naționale, libertatea de a vorbi sau învăța în limba română, demnitatea neamului nostru românesc, a fost obținută cu sacrificiul suprem al celor pe care azi îi comemorăm, eroii neamului.

Dacă simbolurile naționale, precum drapelul sau Imnul Național nu s-ar bagateliza, ar fi o modalitate simplă și la îndemâna noastră, prin care am putea dovedi că ne prețuim eroii. În fond, că ne prețuim noi pe noi, ca neam! Școala, dascălii sunt cei care pot sădi în sufletele și conștiința tinerei generații, importanța respectului față de simbolurile naționale, față de eroii neamului.

Voi dragi tineri, puteți să dați lecții părinților voștri, sau poate chiar dascălilor voștri, și dacă ei nu se duc să îngrijească mormintele eroilor, faceți voi asta! dați voi exemplul demn de urmat!

Doamnelor și domnilor,
Ce putem face noi toți, fiecare și împreună pentru a ne cinsti eroii? Exemplul concret este și proiectul acesta, inițiat de conducerile asociațiilor cadrelor militare în rezervă și retragere, exemplu este prezența noastră aici.

Și cunoscându-vă pe mulți dintre dvs., cunoscând competența dvs. profesională și probitatea morală, cred cu tărie că împreună putem face foarte mult! Credeți că suntem puțini? Cunoașteți expresia, puțini dar buni! Atâția câți suntem, de obicei cam aceiași, împreună, uniți, avem puterea de a face mult.

De-a lungul istoriei neamului românesc, Biserica, armata și poporul au alcătuit triada jertfelor pe care s-a construit temelia României. Noi, împreună putem face ca această temelie să nu se prăbușească! Celebrul părinte Arsenie Papacioc, îi spunea nu mai puțin celebrului Dan Puric, atunci când îi dădea sfaturi despre cum să țină treaz spiritul românesc: ”Tu să pui cărămidă sfântă, că vine DUMNEZEU și pune mortarul...”!

Noi toți, împreună, putem și trebuie să punem cărămidă sfântă în templul existenței noastre naționale, în primul rând pentru a nu ne fi rușine de noi, și tot în primul rând pentru a nu-l face de rușine pe acest erou necunoscut și pe toți eroii neamului românesc care au murit pentru țară.

Mulțumindu-vă pentru atenție voi încheia ca de obicei, cu îndemnul de a nu uita... că ȚARA SUNTEM NOI TOȚI!